

ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

ISSN 2306-6814

9 772306 681405

Науково-практичний журнал

№ 1 січень 2024

Головний редактор:

Ємельянов В.М.,
доктор наук з державного управління,
професор, заслужений діяч науки
і техніки України

Заступники головного редактора:

Антонова Л.В.,
кандидат економічних наук, доктор наук
з державного управління, професор
Нора Г.А.,
доктор економічних наук, професор

Відповідальні секретарі:

Штирбов О.М., кандидат наук з
державного управління, доцент
Тимофеев С.П., кандидат наук з
державного управління, доцент
Кучеренко Г.Б.

Члени редакційної колегії:

Abbas Mardani, Ph.D. in Philosophy Management (USA)
Бартош Гордецки, доктор політичних наук, професор факультету журналістики й політичних наук Університету імені Адама Міцкевича (м. Познань, Польща)
Беглиця В. П., кандидат економічних наук, доктор наук з державного управління, професор
Гармідер А. Д., доктор економічних наук, доцент
Гнат'єва Т. М., кандидат економічних наук, доцент
Гришова І. Ю., доктор економічних наук
Дацій О. І., доктор економічних наук
Денисенко М. П., доктор економічних наук, професор
Козловський С. В., доктор економічних наук, професор
Кравчук А. О., кандидат економічних наук, доцент
Кушнір С. О., кандидат економічних наук, професор
Лазарева О. В., доктор економічних наук, професор
Ніколюк О. В., доктор економічних наук, професор
Плеханов Д. О., кандидат економічних наук, доктор наук з державного управління, професор
Резнікова Н. В., доктор економічних наук, професор
Сазонець І. А., доктор економічних наук, професор
Сазонець О. М., доктор економічних наук, професор
Сорока С. В., доктор наук з державного управління, професор
Стоян О. Ю., кандидат економічних наук, доктор наук з державного управління, доцент
Тарасова Т. О., доктор економічних наук, професор
Чвортко Л. А., кандидат економічних наук, доцент
Яременко Л. М., к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування
Ярошевська О. В., доктор економічних наук, професор

ІНВЕСТИЦІЇ:

ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 1 січень 2024 р.

Журнал засновано у січні 2002 року.
Виходить 2 рази на місяць

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з питань

ЕКОНОМІКИ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Категорія «Б»

(Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 № 886)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292

ІНДЕКСАЦІЯ ВИДАННЯ В НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ:

- Index Copernicus (IC);
- SIS;
- Google Scholar.

Свідоцтво КВ № 23727-13567ПП від 17.12.2018 року
ISSN 2306-6814

Передплатний індекс: 23892

Адреса редакції:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Поштова адреса:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Телефон: (044) 223-26-28, 458-10-73
(050) 382-06-63

E-mail: economy_2008@ukr.net
www.nayka.com.ua
www.investplan.com.ua

Засновники:

*Чорноморський національний університет
імені Петра Могили,
ТОВ "ДКС Центр"*
Видавець:
ТОВ "ДКС Центр"

Передрукування дозволяється лише за згодою редакції.

Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Рекомендовано до друку Вченою Радою 04.01.24 р.
Підписано до друку 04.01.24 р.

Формат 60x84 1/8, Ум. друк. арк. 25.8.

Наклад — 1000 прим.

Папір крейдований, друк офсетний.

Замовлення № 0401/2.

Віддруковано у ТОВ «ДКС Центр»

м. Київ, пров. Куренівський, 17

Тел. (044) 537-14-34

© ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД, 2024

РОЗМІЩЕННЯ СТАТТІ

1. Вимоги щодо змісту наукової статті.

- 1.1. Високий науковий рівень статті.
- 1.2. Приймаються раніше не опубліковані наукові статті.
- 1.3. Автор несе відповідальність за оригінальність тексту статті (за плагіат відповідає автор).
- 1.4. Стаття повинна бути написана українською, російською або англійською мовою.
- 1.5. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних назв, географічних назв та інших відомостей, а також за те, що в матеріалах не містяться дані, що не підлягають відкритій публікації.
- 1.6. Остаточне рішення про публікацію ухвалюється Редакційною колегією, яка також залишає за собою право на додаткове рецензування, редагування і відхилення статей.

2. Вимоги щодо оформлення наукової статті.

- 2.1. У статті з лівого боку має стояти індекс УДК (Регистр – «ВСЕ ПРОПИСНЫЕ»)
- 2.2. Ініціали та прізвище автора. Через кому після ПІБ зазначається науковий ступінь, вчене звання, посада, науковий заклад. (На мові статті, українською (якщо стаття не україномовна) та англійською мовою). ORCID ID.
- 2.3. Назва статті (Регистр – «Как в предложениях») мовою статті, українською (якщо стаття не україномовна) та англійською мовою.
- 2.4. Анотація.
 - 2.4.1. Мовою статті (обсяг не менш як 100 слів).
 - 2.4.2. Англійською мовою (обсяг не менш як 1800 знаків без пробілів).
 - 2.4.3. У статті не українською мовою обов'язкова анотація українською мовою (обсяг не менш як 1800 знаків без пробілів).

2.5. Ключові слова (5—8 слів) мовою статті, українською (якщо стаття не україномовна) та англійською мовою.

2.6. Текст статті.

У статті повинні міститись (із виділенням у тексті) такі елементи:

- постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновки з проведеного дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі;
- список літератури;
- список літератури (References) в романському алфавіті.

Згідно з новими правилами, які враховують вимоги міжнародних систем цитування, автори статей повинні давати список літератури в двох варіантах: один мовою оригіналу і окремим блоком той же список літератури (References) в романському алфавіті (harvard reference system), повторюючи в ньому в тому ж порядку всі джерела літератури, незалежно від того, чи є серед них іноземні.

Для правильного оформлення, скористайтеся рекомендаціями <http://www.economy.in.ua/d/references.doc> або замовте цю послугу в редакції (див. анкету для автора).

3. Технічні вимоги до статті.

- 3.1. Обсяг рукопису — 20—35 тис. знаків, включаючи рисунки, таблиці.
- 3.2. Стаття повинна бути виконана у форматі А-4 текстового редактора Microsoft Word for Windows (шрифт – Times New Roman). Якщо стаття зроблена в редакторі Microsoft Word (версія 2007) і має розширенням .docx, обов'язково потрібно відправити додатково файли статті Perezбережені у формат .doc для Microsoft Word (версія 97-2003) або .rtf. Назва файлу має відповідати прізвищу автора (наприклад: Іванов або Ivanov).
- 3.3. Кількість табличного матеріалу та ілюстрацій повинна бути доречною. Цифровий матеріал подається у таблиці, що має порядковий номер (наприклад, Таблиця 1.) і назву (друкується над таблицею посередині жирним шрифтом). Ілюстрації також потрібно нумерувати і вони повинні мати назви, які вказуються під кожною ілюстрацією (наприклад, Рис. 2. Переваги ефективної структуризації попиту).
- 3.4. Рисунки, виконані у MS Word, потрібно згрупувати; вони повинні бути єдиним графічним об'єктом. Для рисунків, зроблених у програмі Excel, потрібно додатково до статті відправити файл Excel (2003).
- 3.5. Формули виконуються за допомогою вбудованого редактора формул MS Equation і нумеруються з правого боку.
- 3.6. Посилання на літературу в тексті необхідно подавати в квадратних дужках, наприклад, [3, с. 35; 8, с. 56–59], в яких перша цифра вказує порядковий номер джерела в списку літератури, а друга – відповідну сторінку в цьому джерелі; одне джерело (зі сторінкою) відокремлюється від іншого крапкою з комою.
- 3.7. У статті не повинно бути переносу слів та макросів При наборі слід вимкнути автоматичний «м'який» перенос (заборонені «примусові» переноси – за допомогою дефісу). Абзаци позначати тільки клавішею «Enter», не застосовувати пробіли або табуляцію (клавіша «Tab»).

4. Матеріали, які потрібно подати до редакції.

- 4.1. Стаття, рисунки окремими файлами (якщо потрібно (див. пункт 3.4)).
- 4.2. Анкета (скачати на сайті).
- 4.3. Рецензія на статтю* (з підписом рецензента та печаткою):
 - якщо автор або один із співавторів не має наукового ступеня (статті українською, російською або англійською мовами);
 - якщо в статті один автор, який не має наукового ступеня доктора наук (статті англійською мовою).

Матеріали надсилати на електронну адресу economy_2008@ukr.net

* Рецензію та витяг редакція має право запросити у автора з науковим ступенем.

ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 1 січень 2024 р.

У НОМЕРІ:

Економічна наука

Смєсова В. А., Бондаренко Л. А.

Конкурентоспроможність як основа соціально-економічного розвитку та економічної безпеки регіонів 5

Панченко В. Г., Резнікова Н. В., Карп В. С., Іващенко О. А.

Міжнародна трудова міграція: історичні закономірності та парадокси впливу на соціально-економічний розвиток країн-реципієнтів грошових переказів 12

Маслиган О. О., Гоблик В. В., Пустовіт О. Г.

Засади еволюції концепцій мережевого та гнучкого (змінного) торговельного бізнесу 22

Гульчинська С. О., Гавронський А. О.

Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку територій 28

Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Богма Н. О.

Удосконалення первинного та аналітичного обліку, внутрішнього аудиту розрахунків з покупцями та замовниками в системі контролю з урахуванням різних видів економічної діяльності для прийняття управлінських рішень 33

Клименко К. В., Ухналь Н. М., Зозуля О. В.

Сучасні реалії управління корпоративними правами державних підприємств в Україні 40

Вініченко І. І., Дідур К. М., Добродзій Т. В.

Інвестиції в сільське господарство як головне джерело досягнення продовольчої безпеки України 49

Білоткач І. А.

Інституціональне середовище органічного агропромислового виробництва: на шляху до конкурентоспроможності та соціальної ефективності 56

Бобро Н. С.

Цифрова платформа як сучасна організаційна інновація 63

Боришкевич І. І., Гой Н. В., Жук О. І.

Теоретичні основи управлінського потенціалу керівника у сфері охорони здоров'я 67

Шаповал О. А.

Вплив кадрових ризиків на систему менеджменту персоналу як складову кадрової безпеки підприємства 73

Тибінка Г. І., Юрченко О. Б., Стойко А. С.

Хакерські атаки як основна загроза функціонування організації та методи їх запобігання 78

Васерук Р. Г., Ремез В. С., Лемак В. В.

Сучасні засади розвитку транспортно-логістичних підприємств в економічних кластерах 82

Тен С. О.

ESG-аудит корпоративної звітності — фундаментальне підґрунтя до залучення сталих інвестицій в агробізнес 88

Державне управління

Драган І. В., Дацій Н. В., Антонова Л. В.

Регулювання виробництва в аграрному секторі України із застосуванням механізмів бюджетного та позабюджетного інвестування 95

Сазонець І. А., Ханіна О. І.

Форми медичного волонтерства та напрямки державного регулювання волонтерської діяльності у медичній сфері 103

Войтенко А. Б., Ходаківський Є. І., Мосієнко О. В., Плотнікова М. Ф.

Соціально-економічні та організаційно-психологічні засади кадрового забезпечення діяльності державної служби 110

Андрєєв В. М.

Правові аспекти формування та становлення публічно-службових відносин в процесі реалізації публічної влади 118

Вівсянник О. М.

Дослідження в сфері державного управління охороною здоров'я на основі методології детермінізму 123

Кошова С. П.

Концептуальні засади розвитку космічної галузі в плані відновлення України: перспективи та пропозиції 131

Штирфьов О. М., Коссе А. Є.

Етика як інструмент професійного розвитку публічного управління 137

Кисельов Є. В.

Адаптивні механізми публічного управління функціонуванням енергетичних систем 144

Кузнецова Г. І.

Можливості та перспективи застосування механізмів публічного управління у комунікативному просторі системи освіти 148

Ткачук Д. Ю.

Теоретичні аспекти системи публічного управління 152

INVESTYTSIYI: PRAKTYKA TA DOSVID

№ 1 / 2024

CONTENTS:

Economy

Smiesova V., Bondarenko L.

COMPETITIVENESS AS A BASIS FOR SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT AND ECONOMIC SECURITY OF REGIONS 5

Panchenko V., Reznikova N., Karp V., Ivashchenko O.

INTERNATIONAL LABOR MIGRATION: HISTORICAL REGULARITIES AND PARADOXES OF INFLUENCE ON SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF REMITTANCE RECIPIENT COUNTRIES 12

Maslihan O., Hoblyk V., Pustovit O.

PRINCIPLES OF THE EVOLUTION OF NETWORK AND FLEXIBLE (ADAPTIVE) RETAIL BUSINESS 22

Tulchynska S., Havronskyi A.

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC SUPPORT FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT OF TERRITORIES 28

Melikhova T., Podmeshalska Yu., Bohma N.

IMPROVEMENT OF PRIMARY AND ANALYTICAL ACCOUNTING, INTERNAL AUDIT OF SETTLEMENTS WITH BUYERS AND CUSTOMERS IN THE CONTROL SYSTEM, TAKING INTO ACCOUNT VARIOUS TYPES OF ECONOMIC ACTIVITY FOR MAKING MANAGEMENT DECISIONS 33

Klymenko K., Ukhnał N., Zozulya O.

MODERN REALITIES OF THE MANAGEMENT OF CORPORATE RIGHTS OF STATE ENTERPRISES IN UKRAINE 40

Vinichenko I., Didur K., Dobrodziy T.

INVESTMENTS IN AGRICULTURE AS THE MAIN SOURCE OF ACHIEVING FOOD SECURITY IN UKRAINE 49

Bilotkach I.

INSTITUTIONAL ENVIRONMENT OF ORGANIC AGRICULTURAL PRODUCTION: ON THE WAY TO COMPETITIVENESS AND SOCIAL EFFICIENCY 56

Bobro N.

DIGITAL PLATFORM AS A MODERN ORGANIZATIONAL INNOVATION 63

Boryshkevych I., Hoi N., Zhuk O.

A THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE MANAGER'S MANAGERIAL POTENTIAL IN THE FIELD OF HEALTH CARE 67

Shapoval O.

THE IMPACT OF PERSONNEL RISKS ON THE PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM AS A COMPONENT OF THE PERSONNEL SECURITY OF THE ENTERPRISE 73

Tybinka H., Yurchenko O., Stojko A.

HACKER ATTACKS AS THE MAIN THREAT TO THE FUNCTIONING OF THE ORGANIZATION AND METHODS OF PREVENTING THEM 78

Vaseruk R., Remez V., Lemak V.

MODERN DEVELOPMENT PRINCIPLES OF TRANSPORT-LOGISTICS ENTERPRISES IN ECONOMIC CLUSTERS 82

Ten S.

ESG AUDIT OF CORPORATE REPORTING IS A FUNDAMENTAL BASIS FOR ATTRACTING SUSTAINABLE INVESTMENT IN AGRIBUSINESS 88

Public administration

Dragan I., Datsii N., Antonova L.

REGULATION OF PRODUCTION IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE USING THE MECHANISMS OF BUDGETARY AND EXTRA-BUDGETARY INVESTMENT 95

Sazonets I., Khanina O.

ESTABLISHMENT AND COMPONENTS OF STATE REGULATION OF VOLUNTEER ACTIVITIES IN UKRAINE 103

Voytenko A., Khodakovskiy Ye., Mosienko O., Plotnikova M.

SOCIO-ECONOMIC AND ORGANIZATIONAL-PSYCHOLOGICAL BASES OF PERSONNEL SUPPORT FOR THE ACTIVITIES OF THE CIVIL SERVICE 110

Andreev V.

LEGAL ASPECTS OF THE FORMATION AND ESTABLISHMENT OF PUBLIC SERVICE RELATIONS IN THE PROCESS OF EXERCISE OF PUBLIC AUTHORITY 118

Vivsyannyk O.

RESEARCH IN THE SPHERE OF STATE HEALTH CARE MANAGEMENT BASED ON THE METHODOLOGY OF DETERMINISM 123

Koshova S.

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF SPACE INDUSTRY DEVELOPMENT IN THE UKRAINE RECOVERY PLAN: PERSPECTIVES AND PROPOSALS 131

Shtyrov O., Kosse A.

ETHICS AS A TOOL OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF PUBLIC ADMINISTRATION 137

Kyselov Ie.

THE ADAPTIVE MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION OF FUNCTIONING OF ENERGY SYSTEMS 144

Kuznetsova H.

POSSIBILITIES AND PROSPECTS OF APPLYING OF PUBLIC ADMINISTRATION MECHANISMS IN THE COMMUNICATIVE SPACE OF THE EDUCATION SYSTEM 148

Tkachuk D.

THEORETICAL ASPECTS OF THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM 152

В. М. Андреев,
к. держ. упр.,

Голова Профспілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6206-7740>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.1.118

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ ПУБЛІЧНО-СЛУЖБОВИХ ВІДНОСИН В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

V. Andreev,
PhD in Public Administration,
Chairman of the Trade Union of Construction and Construction Materials Industry Workers of Ukraine

LEGAL ASPECTS OF THE FORMATION AND ESTABLISHMENT OF PUBLIC SERVICE
RELATIONS IN THE PROCESS OF EXERCISE OF PUBLIC AUTHORITY

Автором досліджено важливий внесок публічно-службових відносин у сучасному суспільстві для ефективної діяльності державних структур та впровадження публічної влади. Окрім того, основний акцент робиться на системі правових аспектів, які формують структуру, функції та взаємодію публічних службовців та органів влади. Зазначено, що в Україні публічна служба ґрунтується на чітко визначених законах та нормативно-правових актах, що визначають основні принципи та вимоги для забезпечення ефективності та законності у цьому важливому секторі. У дослідженні проведено аналіз нормативно-правових актів України, спрямованих на регулювання публічно-службових відносин. Конституція України визначає основні принципи організації влади та права громадян, зокрема статті 42-43 регулюють публічну службу. Закон "Про державну службу" встановлює загальні принципи, умови вступу, правовий статус службовців та інші аспекти, але потребує уточнень щодо процедур. Закон "Про запобігання корупції" регулює протидію корупції в державних органах та публічних службах, але не вистачає чіткості в деяких визначеннях. Закон "Про вищу освіту" регулює питання підготовки висококваліфікованих спеціалістів, але може має недоліки у зв'язку зі зв'язком з ринком праці та можливістю застарілих програм. Закон "Про затвердження Загальних правил етичної поведінки" ставить загальні стандарти етичної поведінки, але може потребувати конкретизації та механізмів контролю. Закон "Про забезпечення функціонування української мови" визначає статус та застосування української мови, але може володіти відсутністю чітких механізмів в різних сферах. Визначено, що аналіз нормативно-правових актів України, що стосуються публічно-службових відносин, свідчить про наявність важливих інструментів для регулювання цієї сфери. Підкреслено, що важливо продовжувати вдосконалення законодавчої бази для забезпечення ефективного функціонування публічної служби та взаємодії органів влади з громадськістю.

The author investigated the important contribution of public-service relations in modern society to the effective operation of state structures and the implementation of public authority. In addition, the main emphasis is placed on the system of legal aspects that form the structure, functions and

interaction of public officials and authorities. It is noted that the public service in Ukraine is based on clearly defined laws and regulations that define the basic principles and requirements for ensuring efficiency and legality in this important sector. In the study, an analysis of normative legal acts of Ukraine aimed at regulating public-service relations was carried out. The Constitution of Ukraine defines the basic principles of the organization of power and the rights of citizens, in particular, Articles 42-43 regulate public service. The Law "On Civil Service" establishes general principles, conditions of entry, legal status of employees and other aspects, but requires clarifications regarding procedures. The Law "On Prevention of Corruption" regulates the fight against corruption in state bodies and public services, but lacks clarity in some definitions. The Law "On Higher Education" regulates the training of highly qualified specialists, but may have shortcomings in connection with the connection with the labor market and the possibility of outdated programs. The Law "On Approval of General Rules of Ethical Conduct" sets general standards of ethical conduct, but may require specification and control mechanisms. The Law "On Ensuring the Functioning of the Ukrainian Language" defines the status and use of the Ukrainian language, but may lack clear mechanisms in various areas. It was determined that the analysis of normative legal acts of Ukraine concerning public-service relations indicates the presence of important tools for regulating this sphere. It was emphasized that it is important to continue improving the legislative framework to ensure the effective functioning of the public service and the interaction of authorities with the public.

Ключові слова: Публічна служба, державні службовці, правова основа, законодавча база, корупція, вища освіта, українська мова, громадянське суспільство.

Key words: Public service, civil servants, legal basis, legislative basis, corruption, higher education, Ukrainian language, civil society.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Проблема полягає в необхідності ефективного та демократичного формування та становлення публічно-службових відносин в реалізації публічної влади. Нерідко виникають питання стосовно доступності та прозорості процесів прийняття рішень, а також їхнього впливу на взаємодію влади з громадянами. Незважаючи на існуючу правову основу та етичні стандарти, існують виклики, пов'язані з прозорістю, ефективністю управління державними ресурсами, а також питаннями корупції та взаємодії з громадськістю. У зв'язку з цим, актуальною є необхідність аналізу та удосконалення законодавчої бази, спрямованої на забезпечення чесності та ефективності публічної служби, а також на вдосконалення механізмів контролю та відповідальності.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Окремі проблеми ролі правових аспектів формування та становлення публічно-службових відносин в процесі реалізації публічної влади досліджували такі науковці, як: О. Дегтяр, Є. Іванов, В. Малиновський, Ю. Пайда, С. Серьогін, Н. Липовська, Є. Бородін, О. Акімов, М. Карпа, І. Недобор та інші.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є аналіз правових аспектів, що визначають формування та розвиток публічно-службових відносин у процесі здійснення публічної влади.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Публічно-службові відносини в сучасному суспільстві визнаються ключовим елементом ефективної роботи державних структур та реалізації публічної влади. Формування та становлення цих відносин тісно пов'язані із системою правових аспектів, які визначають структуру, функції, права та обов'язки публічних службовців, а також взаємодію органів влади з громадськістю.

Варто зазначити, що публічна служба в Україні ґрунтується на ретельно визначених законах та нормативно-правових актах, які викладають основи для функціонування та розвитку цього важливого сектору. Аналізуючи офіційні документи, можна визначити основні принципи та вимоги, які покладаються на представників публічної служби та органи влади для забезпечення ефективності та додержання законності в галузі публічного сектору.

Варто розглянути, що Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР [4], є ключовим правовим документом, який визначає фундаментальні принципи організації влади та права громадян. Розглядаючи правові аспекти формування та становлення публічно-службових відносин в процесі реалізації публічної влади, статті 42-43 Конституції України становлять ключовий юридичний фундамент для структури та функціонування публічної служби. Ці статті визначають основні правові принципи, які регулюють взаємовідносини між

Таблиця 1. Основні закони та нормативно-правові акти, що регулюють публічну службу в Україні

Нормативно-правовий акт	Дата	Короткий опис	Прогалини (недоліки)
Конституція України [4]	№ 254к/96-ВР, 28 червня 1996 році	визначає основні принципи організації влади та права громадян. Статті 42-43 регулюють публічну службу	немає значущих недоліків
«Про державну службу» Закон України [9]	№ 889-VIII, від 10 грудня 2015 року	встановлює загальні принципи державної служби, умови вступу, правовий статус службовців, систему оцінки діяльності та інші аспекти	потребує уточнень щодо процедур
«Про запобігання корупції» Закон України [11]	№ 1700-VII, 14 жовтня 2014 року	регулює питання протидії корупції в державних органах та публічних службах.	не вистачає чіткості в деяких визначеннях
«Про вищу освіту» Закон України [8]	№ 1556-VII, 01 липня 2014	регулює питання підготовки висококваліфікованих спеціалістів	недостатній зв'язок з ринком праці, можливість застарілих програм навчання
Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування [12]	№ 158, 05 серпня 2016	встановлення загальних стандартів етичної поведінки та сприяння формуванню позитивного іміджу державної служби та місцевого самоврядування	можуть полягати у його загальності та відсутності конкретних механізмів контролю за дотриманням етичних стандартів
«Про забезпечення функціонування української мови як державної» Закон України [10]	№ 2704-VIII, 25 квітня 2019	визначає статус та застосування української мови як державної. Встановлює правила використання державної мови в державних установах та в інших сферах життя	відсутність чітких механізмів та процедур використання державної мови в різних сферах

Джерело: таблиця модифікована автором [13, с. 384].

державними службовцями та владною структурою в виконання державних функцій.

Стаття 42: визначає принципи, на яких ґрунтується публічна служба, зокрема прозорість, професіоналізм, та відсутність перешкод для службовців у виконанні їхніх обов'язків.

Стаття 43: регулює порядок формування та управління кадрами у публічній службі, визначає засади діловодства та встановлює, що публічна служба є різновидом громадської діяльності.

Ці статті надають основні рамки для: визначення принципів публічної служби, кадрової політики, забезпечення недоторканності службовців. Отже, ці всі положення є фундаментальними у формуванні публічно-службових відносин та покладають основи для реалізації публічної влади в державі.

Слід додати, що Закон України "Про державну службу" від 10 грудня 2015 року № 889-VIII [9], є ключовим законодавчим актом, який регулює функціонування та діяльність державних службовців у процесі формування та становлення публічно-службових відносин в рамках реалізації публічної влади.

Вчений О. Акімов висловлює переконання, що основні характеристики та аспекти цього закону визначають його ключовий внесок у правове регулювання сфери, яку він охоплює:

— визначення основних принципів державної служби: встановлює ключові принципи, що лежать в основі функціонування державної служби та формують її правовий статус у системі публічної влади;

— процедури відбору та призначення на посади: документ регламентує правові аспекти відбору та призначення державних службовців, гарантуючи об'єктивність та кваліфікований відбір;

— встановлення прав та обов'язків службовців: закон деталізує права та обов'язки державних службовців, створюючи взаємодії з іншими структурами влади для їхньої службової діяльності та взаємодії з іншими органами влади;

— етичні стандарти та моральні норми: включає положення, що регулюють етичні стандарти та моральні норми для забезпечення високих стандартів поведінки державних службовців;

— гарантії соціального захисту: передбачає гарантії та пільги, спрямовані на соціальний захист державних службовців та покращення їхнього благополуччя;

— контроль та відповідальність: визначає механізми контролю та встановлює відповідальність за порушення законодавства в галузі державної служби [1, с. 133—138].

Отже, Закон спрямований на стабільне та ефективне функціонування системи державної служби, що впливає на розвиток публічно-службових відносин та реалізацію публічної влади в Україні.

Доречно наголошено, що Закон України "Про запобігання корупції" від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII [11], є ключовим юридичним актом, спрямованим на виявлення, запобігання та припинення корупційних проявів в публічній службі. Він встановлює правовий механізм для забезпечення чесності, ефективності та високих стандартів професійної поведінки серед службовців. Зокрема, закон визначає процедури декларуван-

ня доходів, контроль за конфліктом інтересів, та встановлює механізми відповідальності за порушення антикорупційних норм. Такий правовий інструмент відіграє важливу роль у формуванні чистих та ефективних публічно-службових відносин в контексті реалізації публічної влади в Україні.

Варто зазначити, що Закон України "Про вищу освіту" від 01 липня 2014 року № 1556-VII [8] встановлює правову основу для організації та функціонування системи вищої освіти в Україні. Закон визначає права та обов'язки учасників освітнього процесу, механізми здобуття освіти, а також регулює взаємодію між вищими навчальними закладами та державою. У формування та становлення публічно-службових відносин, цей закон може також визначати вимоги до освіти для державних службовців та їхню подальшу професійну підготовку.

Слід наголосити, що затвердження загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування прийнятий 5 серпня 2016 року під номером 158 [12], є ключовим документом у формуванні та становленні публічно-службових відносин в процесі реалізації публічної влади в Україні. Він визначає загальні правила етичної поведінки для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Отже, акт законодавства ставить високі стандарти моралі та професійної етики для представників публічної влади, сприяючи підтримці інтегритету, доброчесності та високого рівня відповідальності в їхній службовій діяльності. Він не лише уточнює основні принципи етичної поведінки, але і регулює сферу конфлікту інтересів, забезпечуючи не перешкоджання а об'єктивність у прийнятті рішень.

Враховуючи його важливість, закон слід розглядати як необхідну складову для формування ефективних та етичних публічно-службових відносин в реалізації публічної влади в Україні.

Важливо на думку М. Карпа розглянути Закон України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" від 25 квітня 2019 № 2704-VIII [10], який визначає основні принципи і механізми для забезпечення функціонування української мови як державної, а це може впливати на публічні службовці та інші посадові особи в їхній роботі та взаємодії з громадськістю.

Основні положення закону включають:

- офіційний статус української мови: закріплює українську мову як єдину офіційну мову держави, що підтримує та розвиває її використання в усіх сферах життя;

- захист прав індивіда на використання української мови: надає гарантії для громадян на вільне використання української мови у всіх аспектах свого життя, включаючи освіту, роботу та обслуговування в органах влади та публічних установах;

- положення про умовний контроль у сферах державної діяльності: встановлює механізми мовного контролю в офіційних документах, комунікаціях, трансляціях та інших сферах державної діяльності для забезпечення дотримання мовних норм;

- підтримка розвитку української мови: сприяє заходам з підтримки та розвитку української мови, вклю-

чаючи стимулювання мовної освіти, вивчення та використання української мови в різних сферах суспільства [3, с. 143—152].

Отже, цей закон встановлює основні принципи та механізми для захисту та розвитку української мови як державної, маючи потенційний вплив на дії та комунікацію публічних службовців та інших посадових осіб у їхній роботі з громадськістю.

Слід зазначити, що при аналізі правових аспектів формування та становлення публічно-службових відносин в процесі реалізації публічної влади можна визначити, що законодавчі норми є визначальними для організації та функціонування публічної служби. Ці нормативно-правові акти встановлюють засади прозорості, об'єктивності та відповідальності, надаючи чітку основу для взаємодії між державними службовцями та громадянами. Вони спрямовані на забезпечення ефективності та справедливості в діяльності державних структур, а також на розвиток публічно-службових відносин на основі високих стандартів етики та моралі [6, с. 113—117].

Зазначено, що законодавчі акти докладно регламентують права та обов'язки службовців, процедури відбору, систему етичних стандартів, а також механізми контролю та відповідальності. Зокрема, вони визначають роль держави у забезпеченні функціонування української мови, запобіганні корупції та забезпеченні якісної вищої освіти.

Отже, завдяки цим нормативам українська система публічної служби може ефективно відповідати викликам сучасного суспільства, забезпечуючи громадянам високий рівень обслуговування та взаємодії з органами влади.

ВИСНОВОК

Таким чином, проаналізувавши вищезазначене можна дійти висновку, що у висвітленні правових аспектів формування та становлення публічно-службових відносин в Україні виявлено ключові нормативні акти, які визначають роль, права та обов'язки державних службовців. Закони формують правову основу для публічної служби, встановлюючи прозорість, етичні стандарти та систему відповідальності. Ці закони сприяють побудові ефективної та відповідальної системи управління, що відображає важливі принципи демократії, відкритості та громадянського участі.

Отже, ця правова база визначає розвиток публічної служби, сприяє її вдосконаленню та забезпечує сучасний стандарт державного управління сучасного суспільства.

Література:

1. Акімов О. О. Концепт системогенезу професійної діяльності державних службовців. Інвестиції: практика та досвід. № 23, 2018 р. С. 133—138. (дата звернення 23.10.2023).
2. Іванов Є. В. Історія зародження та розвитку державної служби України в контексті викликів сьогодення. Теорія та історія публічного управління. № 2, 2021 р. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/2_2021/4.pf (дата звернення 23.10.2023).

3. Карпа М. Компетенційний підхід до розвитку публічної служби: концептуальні аспекти. Ефективність державного управління. № 4, 2017 р. С. 143—152 (дата звернення 23.10.2023).

4. Конституції України від 28 червня 1996 році № 254к/96-ВР URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

5. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім "Кондор", 2018 р. С. 312.

6. Недобор І. В Теоретичні основи становлення публічної служби в Україні. Механізми державного управління. № 1, 2018 р. С. 113—117 URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/1_2018/23.pdf (дата звернення 23.10.2023).

7. Пайда Ю. Ю. Сутність та специфіка співвідношення органів публічної адміністрації з іншими галузями права. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. № 1, 2021 р. URL: https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/14.pdf

8. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 № 1556-VII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1556-18>

9. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

10. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25 квітня 2019 № 2704-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

11. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1700-18>

12. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування від 05 серпня 2016 року № 158 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z1203-16>

13. Сergygin S. M., Lypovska N. A., Borodin E. I. Публічна служба. Дніпро. ГРАНІ, 2019 р. С. 384 URL: https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/162886/2019_9_Publiczna_sluzhba_2_2019.pdf?sequence=1

References:

1. Akimov, O. O. (2018), "The concept of the system genesis of the professional activities of public servants", *Investytsii: praktyka ta dosvid*. vol. 2, pp. 133—138.

2. Ivanov, Ye. V. (2021), "History of the origin and development of the civil service in Ukraine in the context of the challenges of today", *Teoriia ta istoriia publichnoho upravlinnia*, vol. 2, available at: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/2_2021/4.pdf (Accessed 23 October 2023).

3. Karpa, M. (2017), "Competency-based approach to public service development: conceptual aspects", *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*. vol. 4, pp. 143—152.

4. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), "Constitution of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (Accessed 23 October 2023).

5. Malynovskyi, V. Ya. (2018), *Publichna sluzhba v Ukraini: pidruchnyk [Public service in Ukraine: a textbook]*, *Vydavnychiy dim "Konдор"*, Kyiv, Ukraine.

6. Nedobor, I. V (2018), "Theoretical foundations of the formation of public service in Ukraine", *Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia*. vol.1, pp. 113—117 available at: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/1_2018/23.pdf (Accessed 23 October 2023).

7. Paيدا, Yu. Yu. (2021), "The essence and specific features of interaction of public administrative bodies with different areas of law", *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho*, vol. 1, available at: https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/14.pdf (Accessed 23 October 2023).

8. Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On higher education", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1556-18> (Accessed 23 October 2023).

9. Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "About civil service", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (Accessed 23 October 2023).

10. Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine "On ensuring the functioning of the Ukrainian language as a state language", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> (Accessed 23 October 2023).

11. Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On prevention of corruption", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1700-18> (Accessed 23 October 2023).

12. Verkhovna Rada of Ukraine (2016), The Law of Ukraine "On approval of the General Rules of Ethical Behavior of Civil Servants and Local Self-Government Officials", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z1203-16> (Accessed 23 October 2023).

13. Serohin, S. M., Lypovska, N. A., and Borodin, Ye. I. (2019), *Publichna sluzhba [Public service] HRANI, Dnipro, Ukraine*, available at: https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/162886/2019_9_Publiczna_sluzhba_2_2019.pdf?sequence=1 (Accessed 23 October 2023).
Стаття надійшла до редакції 13.12.2023 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663